

सामान्य अध्ययन - 4

अभ्यासक्रम

ज्ञानेश्वर जाधव सर
(JRF, NET Political Science)

अभ्यासक्रम

नीतिशास्त्र, सचोटी आणि अभियोग्यता

सामान्य अध्ययन - 4

नीतीशास्त्र

- खासगी आणि सार्वजनिक जीवन, मानवी मूल्ये, महान नेते, सुधारक आणि प्रशासकांचा आदर्श, समाज-कुटुंब-शैक्षणिक संस्था यांची भूमिका

नागरी सेवा अभियोग्यता

- सचोटी, निःपक्षपातीपणा, पक्षीय निरपेक्षता, वस्तुनिष्ठता, समर्पण, सहानुभूती, सहिष्णुता, समानुभूती
- भावनिक बुद्ध्यांक, नैतिक विचारवंत, अभिवृत्ती

प्रशासनातील सभ्यता

- नीतिसंहिता, आचारसंहिता, पारदर्शकता कार्यसंस्कृती नागरिकांची सनद, सार्वजनिक निधीचा विनियोग, देवाण-घेवाण, माहितीचा अधिकार

घटना अभ्यास

- अभ्यासक्रमातील नमूद नैतिक मूल्यांच्या अनुषंगाने निर्माण होणाऱ्या समस्यांवरील घटना अभ्यास.

नीतिशास्त्र आणि मानवी परस्पराभिमुखता

- मानवतेच्या नीतिमत्तेचे सार, निर्धारक आणि परिणाम, नैतिकतेचे परिमाण
- नीतिशास्त्र - खाजगी आणि सार्वजनिक संबंधांमधील मानवी मूल्ये
- महान नेते, सुधारक व प्रशासक यांचे जीवन आणि शिकवण यांपासून धडे, मूल्ये रुजविण्यासाठी कुटुंब, समाज व शैक्षणिक संस्था यांच्या भूमिका.

नागरी सेवा अभियोग्यता

- अभिवृत्ती: घटक, संरचना, कार्य; त्याचा प्रभाव आणि विचार व वर्तन यांच्याशी संबंध. नैतिक आणि राजकीय अभिवृत्ती, सामाजिक परिणाम व पाठपुरावा.
- नागरी सेवेसाठी अभियोग्यता आणि मूलभूत मूल्ये, सचोटी, निःपक्षपातीपणा आणि पक्षीय निरपेक्षता, वस्तुनिष्ठता, सार्वजनिक सेवेसाठी समर्पण, सहानुभूती, सहिष्णुता आणि दुर्बल घटकांप्रती सहानुभूती.

नागरी सेवा अभियोग्यता

- भावनिक बुध्दांक - संकल्पना आणि त्याची उपयोगीता, प्रशासन आणि कारभारामध्ये त्यांची उपयुक्तता आणि उपयोजन.
- भारत आणि जगातील नैतिक विचारवंतांचे आणि तत्वज्ञांचे योगदान.

प्रशासनातील सभ्यता

- लोक प्रशासनातील सार्वजनिक/नागरी सेवा मूल्ये आणि नैतिकता: स्थिती व समस्या
- सरकारी व खाजगी संस्थांमधील नैतिक चिंता आणि कोंडी
- नैतिक मार्गदर्शनाचे स्रोत म्हणून कायदे नियम, विनियम व सदसद विवेकबुद्धी, उत्तरदायित्व आणि नैतिक शासन
- शासनामध्ये नैतिकता आणि नैतिक मूल्यांचे बळकटीकरण; आंतरराष्ट्रीय संबंध आणि निधीकरणामधील नैतिक समस्या; निगम प्रशासन.

प्रशासनातील सभ्यता

- लोकसेवेची संकल्पना; प्रशासन व सभ्यता यांचा तत्वज्ञानात्मक आधार
- माहितीची देवाण-घेवाण आणि सरकारमधील पारदर्शकता, माहितीचा अधिकार
- नीतिसंहिता, आचारसंहिता, नागरिकांची सनद, कार्यसंस्कृती, सेवाप्रदानाचा दर्जा
- सार्वजनिक निधीचा विनियोग, भ्रष्टाचाराची आव्हाने.

घटना अभ्यास

- अभ्यासक्रमातील नमूद नैतिक मूल्यांच्या अनुषंगाने निर्माण होणाऱ्या समस्यांवरील घटना अभ्यास.

धन्यवाद

